

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTE
HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĀTŅU INSTITŪTS**

*

**DAUGAVPILS UNIVERSITY
THE INSTITUTE OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES**

18. starptautiskās zinātniskās konferences

**SOCIĀLĀS ZINĀTNES
REĢIŅĀLAJAI ATTĪSTĪBAI 2023**

TĒZES

*

*ABSTRACTS of
the 18th International Academic Conference*

**SOCIAL SCIENCES FOR
REGIONAL DEVELOPMENT 2023**

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
AKADĒMISKAIS APGĀDS „SAULE”**

2023

DAUGAVPILS
20.10.2023.–21.10.2023.

18. starptautiskā zinātniskā konference
„Sociālās zinātnes reģionālajai attīstībai 2023”
Konference norisināsies attālināti, izmantojot Zoom

*

18th International Academic Conference
“Social Sciences for Regional Development 2023”
The conference will be held remotely using Zoom (Helsinki time)

PROGRAMMAS KOMITEJA

- Prof., Dr.sc.soc. **V.Meņšikovs** (Daugavpils Universitāte, Latvija) – komitejas priekšsēdētājs
- Prof., PhD **Dz.Iliško** (Daugavpils Universitāte, Latvija) – komitejas priekšsēdētāja vietniece
- Prof., Dr.iur. **J.Teivāns-Treinovskis** (Daugavpils Universitāte, Latvija) – komitejas priekšsēdētāja vietnieks
- Asoc.prof., Dr.oec. **L.Aleksejeva** (Daugavpils Universitāte, Latvija)
Vadošais pētnieks, PhD **A.Aslands** (Norvēģijas pilsētu un reģionālo pētījumu institūts, Norvēģija)
- Asoc.prof., Dr.oec. **J.Baltgailis** (Baltijas Starptautiskā akadēmija, Latvija)
- Asoc. prof., Dr.sc.soc. **B.Bela** (Latvijas Universitāte, Latvija)
- Prof., Dr.oec. **G.Bedianašvili** (Eiropas Universitāte, Ivane Javakhišvili vārdā nosaukta Valsts universitāte Tbilisi, Gruzija)
- Dr. **A.Betlej** (Jāņa Pāvila II Ļubļinas Katoļu universitāte, Polija)
- Prof., Dr.paed. **J.Davidova** (Daugavpils Universitāte, Latvija)
- Asoc. prof., Dr. **S.Drezgics** (Rijekas Universitāte, Horvātija)
- Prof., Dr. **S.Hilķevičs** (Ventspils Augstskola, Latvija)
- Prof., Dr. **M.Hitov** (Valsts un pasaules ekonomikas universitāte, Bulgārija)
- PhD **A.Ignasiaka-Šulca** (Nikolaja Kopernika Universitāte Toruņā, Polija)
- Vadošā pētniece, Dr. oec. **E.Jermolajeva** (Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Latvija)
- Prof., Dr.psych. **I.Kokina** (Daugavpils Universitāte, Latvija)
- Vadošā pētniece, Dr.oec. **V.Komarova** (Daugavpils Universitāte, Latvija)
- Asoc. prof., PhD **S.Kučerenko** (Grigorija Skovorodas vārdā nosaukta universitāte Perejaslavā, Ukraina)
- Prof., Dr.oec. **M.Kvarachelija** (Ekonomikas institūts, Gruzija)

PhD **J.Kazmiercziks** (Poznaņas Ekonomikas un uzņēmējdarbības universitāte, Polija)

Vadošā pētniece, Dr.oec. **O.Lavriņenko** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Prof., Dr.hab.sc.soc. **A.Matulionis** (Lietuvas Sociālo pētījumu centrs, Lietuva)

Asoc. prof., Ph.D. **M.Mateeva Petrova** (Kirila un Mefodija Velikotirnovas universitāte, Bulgārija)

Prof., Dr.phil. **M.Navajņaja** (Nacionālā dzīvības un vides zinātņu universitāte, Ukraina)

Tiesnesis, Dr.iur. **J.Neimanis** (Latvijas Republikas Satversmes tiesa, Latvija)

Doc., Dr.paed. **I.Ostrovskā** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Prof., Dr.sc.soc. **S.Partickis** (Lūbļinas Katoļu universitāte, Polija)

Prof., Dr. **M.Piotrovska-Tribule** (Varšavas Valsts aizsardzības universitāte, Polija)

Akadēmiķe, Prof., Dr.hab.oec. **B.Rivža** (Latvijas Zinātņu akadēmija, Latvijas Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Latvija)

Asoc. prof., Dr.psych. **A.Ruža** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Pētniece, Dr.oec. **O.Ruža** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Prof., Dr.oec. **J.Saulītis** (Rīgas Tehniskā universitāte, Latvija)

Prof., Dr.oec. **A.Simakhova** (Nacionālā aviācijas universitāte, Ukraina)

Asoc. prof., Dr.hist. **H.Soms** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Prof., Dr.theol. **A.Stašulāne** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Vadošā pētniece, Dr.oec. **V.Špilova** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Prof., Dr.sc.soc. **M.J.Šoutena** (Beiras Interior Universitāte, Portugāle)

Dr.iur. **V.Tumalavičius** (Daugavpils Universitāte, Latvija, Lietuvas Jonasa Žemaitisa militārā akadēmija, Lietuva)

Prof., Dr. **M.Tvaronavičiene** (Daugavpils Universitāte, Latvija, Lietuvas Jonasa Žemaitisa militārā akadēmija, Lietuva)

Prof., Dr. **G.Volska** (Nikolaja Kopernika Toruņas Universitāte, Polija)

Prof., Dr.habil.paed., Dr.habil.psych. **A.Vorobjovs** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Prof., Dr.iur. **V.Zahars** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

RĪCĪBAS KOMITEJA

Vadošā pētniece, Dr.oec. **O.Lavriņenko** (Daugavpils Universitāte, Latvija) – rīcības komitejas priekšsēdētāja

Vadošā pētniece, Dr.oec. **V.Špilova** (Daugavpils Universitāte, Latvija) – rīcības komitejas priekšsēdētājas vietniece

Asoc.prof., Dr.oec. **L.Aleksejeva** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Asoc.prof., Dr.oec. **A.Čaplinska** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Vadošā pētniece, Dr.oec. **A.Daņileviča** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Dr.iur. **A.Matvejevs** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

Doc., Dr.paed. **I.Ostrovskā** (Daugavpils Universitāte, Latvija)
Asoc. prof., Dr.psych. **A.Ruža** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

TEHNISKAIS SEKRETARIĀTS

DU HSZI Lietvedības sekretāre Dr.philol. **O.Kovzele** (Daugavpils Universitāte,
Latvija) – tehniskā sekretariāta priekšsēdētāja;
Mg.psych. **Dz.Dronka** (Daugavpils Universitāte, Latvija)

ACADEMIC COMMITTEE

- Prof., Dr.sc.soc. **V.Meņšikovs** (Daugavpils University, Latvia) – chair of committee
- Prof., PhD **Dz.Iliško** (Daugavpils University, Latvia) – vice-chair of committee
- Prof., Dr.iur. **J.Teivāns-Treinovskis** (Daugavpils University, Latvia) – vice-chair of committee
- Assoc. prof., Dr.oec. **L.Aleksejeva** (Daugavpils University, Latvia)
- Senior researcher, PhD **A.Aasland** (Norwegian Institute for Urban and Regional Research, Norway)
- Assoc. prof., Dr.oec. **J.Baltgailis** (Baltic International Academy, Latvia)
- Assoc. prof., Dr.sc.soc. **B.Bela** (University of Latvia, Latvia)
- Prof., Dr.oec. **G.Bedianashvili** (European University, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia)
- Dr. **A.Betlej** (The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)
- Prof., Dr.paed. **J.Davidova** (Daugavpils University, Latvia)
- Assoc. prof., Dr. **S.Drezgic** (University of Rijeka, Croatia)
- Prof., Dr. **S.Hilķeviķs** (Ventspils University of Applied Sciences, Latvia)
- Prof., Dr. **M.Hitov** (University of National and World Economy, Bulgaria)
- PhD **A.Ignasiak-Szule** (Nicolaus Copernicus University in Torun, Poland)
- Senior researcher, Dr.oec. **E.Jermolajeva** (Latvia University of Life Sciences and Technologies, Latvia)
- Prof., Dr.psych. **I.Kokina** (Daugavpils University, Latvia)
- Senior researcher, Dr.oec. **V.Komarova** (Daugavpils University, Latvia)
- Assoc. prof., Dr. **S.Kucherenko** (Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, Ukraine)
- Prof., Dr.oec. **M.Kvaratskhelia** (The Economic Institute, Georgia)
- PhD **J.Kazmierczyk** (Poznan University of Economics and Business, Poland)
- Senior researcher, Dr.oec. **O.Lavriņenko** (Daugavpils University, Latvia)
- Prof., Dr.hab.sc.soc. **A.Matulionis** (Lithuanian Social Research Centre, Lithuania)
- Assoc. prof., Ph.D. **M. Mateeva Petrova** (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, Bulgaria)
- Prof., Dr.phil. **M.Navalna** (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine)
- Judge, Dr.iur. **J.Neimanis** (Constitutional Court of the Republic of Latvia, Latvia)
- Doc., Dr.paed. **I.Ostrovskā** (Daugavpils University, Latvia)
- Prof., Dr.sc.soc. **S.Partycki** (The John Paul II Catholic University of Lublin, Poland)
- Prof., Dr. **M.Piotrowska-Trybull** (War Studies University in Warsaw, Poland)

Academician, Prof., Dr.hab.oec. **B.Rivža** (Latvian Academy of Sciences, Latvia
University of Life Sciences and Technologies, Latvia)
Assoc. prof., Dr.psych. **A.Ruža** (Daugavpils University, Latvia)
Researcher, Dr.oec. **O.Ruža** (Daugavpils University, Latvia)
Prof., Dr.oec. **J.Saulītis** (Riga Technical University, Latvia)
Assoc. prof. **A.Simakhova** (National Aviation University, Ukraine)
Assoc. prof., Dr.hist. **H.Soms** (Daugavpils University, Latvia)
Prof., Dr.theol. **A.Stašulāne** (Daugavpils University, Latvia)
Senior researcher, Dr.oec. **V.Šipilova** (Daugavpils University, Latvia)
Prof., Dr.sc.soc. **M.J.Schouten** (University of Beira Interior, Portugal)
Dr.iur. **V.Tumalavičius** (Daugavpils University, Latvia, The General Jonas
Žemaitis Military Academy of Lithuania, Lithuania)
Prof., Dr. **M.Tvaronavičiene** (Daugavpils University, Latvia, The General Jonas
Žemaitis Military Academy of Lithuania, Lithuania)
Prof., Dr.habil.paed., Dr.habil.psych. **A.Vorobjovs** (Daugavpils University,
Latvia)
Prof., Dr. **G.Wolska** (Nicolaus Copernicus University, Poland)
Prof., Dr.iur. **V.Zahars** (Daugavpils University, Latvia)

ORGANIZING COMMITTEE

Senior researcher, Dr.oec. **O.Lavriņenko** (Daugavpils University, Latvia) –
chair of organizing committee
Senior researcher, Dr.oec. **V.Šipilova** (Daugavpils University, Latvia) – vice-
chair of organizing committee
Assoc. prof., Dr.oec. **L.Aleksejeva** (Daugavpils University, Latvia)
Assoc. prof., Dr.oec. **A.Čaplinska** (Daugavpils University, Latvia)
Senior researcher, Dr.oec. **A.Daniļeviča** (Daugavpils University, Latvia)
Dr.iur. **A.Matvejevs** (Daugavpils University, Latvia)
Doc., Dr.paed. **I.Ostrovskā** (Daugavpils University, Latvia)
Assoc. prof., Dr.psych. **A.Ruža** (Daugavpils University, Latvia)

TECHNICAL SECRETARIAT

Secretary of the Institute of Humanities and Social Sciences Dr.philol.
O.Kovzele (Daugavpils University, Latvia) – chair of the technical
secretariat;
Mg.psych. **Dz.Dronka** (Daugavpils University, Latvia)

PLENĀRSĒDE / PLENARY SESSION

Jurijs Baltgailis (LATVIA)

DIGITAL CURRENCIES: A NEW BANKING BUSINESS MODEL

Currently, in most countries of the world there is a two-tier banking system. The first level is the central bank, which has a monopoly on the issue of national currency in cash and is the government's agent for the placement of government debt obligations, as well as the lender of last resort to banks. The second level is commercial banks that provide payment and settlement and credit and deposit services to citizens and organizations. In turn, payment and settlement operations and non-cash circulation are based on the system of interbank payments. Digital currencies of central banks, as the name suggests, assume the existence of a monopoly of central banks on their issuance and make it unnecessary for commercial banks to multiply the money supply. Thus, the central bank will be the creator, operator, and custodian of the pool of digital currencies. In the future, such a system may lead to the fact that central banks will provide the non-financial sector of the economy not only with settlement, but also with credit and deposit services. This will make the traditional business model of banks uncompetitive and therefore many of them are already actively investing in ecosystems and FinTech. The transition to a digital currency will lead to a failure or even a complete reformation of the entire commercial banking system, since in this situation the central bank should take over the maintenance of accounts and customers, which will be forced to maintain accounts of customers' electronic wallets on their own digital platform using blockchain technology. Commercial banks will be forced to completely merge with the FinTech system, without any prospect of using customer deposits to their advantage. So all thoughts boil down to the fact that CBDC or the state digital currency becomes the main one, which gives the state the right to take control of all financial activities of the population and business. The investigation phase of the digital euro will continue until October 2023, and then the final decision will be made on whether to begin the implementation of the digital euro project. Christine Lagarde, President of the ECB, at the European Banking Congress Frankfurt, 18 November 2022 said, what a central banks are responding by advancing the development of central bank digital currencies (CBDC) These currencies could give banks a tool to offer improved products and services, built on the stable foundation of digital public money (Lagarde 2022). An important element of this model is the opportunity at any time to convert private money (provided by commercial banks) into public money or the money of the central bank 1:1, as well as to use this public money to make

payments. The guaranteed convertibility contributes to and maintains the trustworthiness of the private and public money. This model ensures that the currency functions as a single payment system. Thus, the money of the central bank serves as a monetary anchor that maintains a functioning payment system and ensures the financial stability and trust in the currency. Currently, the money of central banks is available to the public in the form of cash. Therefore, during the digital age, when the share of the digital money is on the rise, cash becomes less relevant as a means of payment (Vecbaštiks, Dārziņš 2022). It is most likely that the suppression of CBDC volatility will be regulated administratively, through a reduction in the circulation of cash and possibly a ban, as in China, on the circulation of private digital currencies, only in this case, by minimizing the influence of the market mechanism, it will be possible to maintain the exchange rate between fiat and digital money 1:1. A digital euro based on deposit accounts directly with the central bank. Technologically, this will not be an innovative phenomenon, although a huge number of accounts will have to be opened. If we talk about the eurozone, the ECB will have to increase deposit accounts from about 10 thousand to 300-500 million – that is, residents of the eurosone will be able to have accounts not in a commercial bank, but directly in the ECB (ECB 2020). As a scientific novelty, the author considers the practical unreality of long-term preservation of a two-tier financial system and the balance of private and state digital currency.

Keywords: CBDC, digital euro, deposit accounts, blockchain.

References:

- ECB. (2020) ECB Working Paper Series, 2351. <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2351~c8c18bbd60.en.pdf>
- Lagarde C. (2022) Monetary policy in a new environment, 18 November 2022. <https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2022/html/ecb.sp221118~639420cee0.en.html>
- Vecbaštiks R., Dārziņš E. (2022) Digital euro – how much have we achieved? Latvijas Banka. 05.10.2022. <https://www.bank.lv/en/component/content/article/682-news-and-events/publications/articles/13083->

Givi Bedianashvili (GEORGIA)

MODERN GLOBALIZATION AND THE SMALL COUNTRIES' SUSTAINABLE COMPETITIVENESS

In the face of confrontational globalization, small countries faced new challenges. Confrontational globalization itself, unlike turbulent globalization, is distinguished by a number of features. If globalization in its initial nature in previous periods was focused mainly on cooperation between countries and solving common global problems, its confrontational form is already forming a fundamentally different format of relations between countries. The analysis of the last few years shows that it is becoming important for every country in the world to ensure the sustainability and competitiveness of its socioeconomic system. In its essence, global sustainable competitiveness means the ability to effectively function and develop the entire socio-economic system of the country in the conditions of uncertainty in the globalized environment. This challenge is particularly relevant for small countries, which are characterized by relatively small resource potential and higher sensitivity to external shocks. For small countries, in the conditions of confrontational globalization, it becomes necessary to establish an effectively adjusted concept of sustainable competitiveness. In the format of accelerating the formation of the knowledge-based economy in the country, it is very important to further develop the block of intellectual capital of sustainable competitiveness along with this, it is necessary to focus on the requirements of the formation of a knowledge-based economy and the development of human capital of the future.

Keywords: globalization, challenges of small countries, global sustainable competitiveness.

Alina Betlej (POLAND)

URBAN CREATIVE SUSTAINABILITY. THE CASE OF LUBLIN

The proposed research aims to investigate the concept of creative urban sustainability. Autor asked, what are the factors conditioning creativity in spaces where cultures meet in cities and how do they stimulate urban sustainable development. The empirical material analysed are the results of interviews conducted with cultural managers. In the framework of the creative city Autor illustrates Lublin's model of spatial innovations, in which culture and creativity have convergence with economic development. She concludes with a conceptual discussion of the creative urban sustainability problems. In particular, she reveals how these issues could help in shaping a theoretic

consensus about the function of spaces planning in sustainable development strategies emphasising the importance of creativity as a social resource and also as an agent of social and economic change.

Ryšardas Burda (LITHUANIA)

‘COMPETITION’ BETWEEN CRIMINAL INTELLIGENCE AND CRIMINAL PROCEDURE ACTIVITIES

The Lithuanian Criminal Procedure Code (“CCP”) entered into force in 2003. It was only 9 years later that a new Law on Criminal Intelligence (“LCI”) was adopted on 2 October 2012, replacing the previously existing Law on Operational Activities. This year, the criminal intelligence law has undergone 16 changes. The articles, which have changed three times, relate to the concepts of the law. Twice, the legislator amended Article 5 for the protection of human rights and freedoms in criminal intelligence. One time he changed the rights of entities of criminal intelligence, complementing the right of use of the polygraph. Article 8 of the LCI was amended nine times to clarify criminal offences in which criminal intelligence measures can be used. As usual, such a list was not narrowed, but only expanded. The use of information obtained by criminal intelligence measures regulating LCI 19 has also been added once, i.e. from 3 April 2020, criminal intelligence information about an act showing signs of a criminal act of a corrupt nature may, with the consent of the prosecutor, be declassified and used in the investigation of disciplinary and/or misconduct in office by decision of the head of the main institution of criminal intelligence. The main question, however, is whether, within 11 years of interaction between the Law on Criminal Intelligence and the Code of Criminal Procedure, the fundamental “competition” issues of these acts have been resolved. We have distinguished the word “competition” because from 31 December 2023 there is an order of the Lithuanian Attorney General establishing an interoperability algorithm – Recommendations on the Law on Criminal Intelligence, the application of the norms of the Code of Criminal Procedure and the use of criminal intelligence information in criminal proceedings. The main problem raised by secret pre-trial investigation actions is the control of information transmitted by electronic communications networks, its recording and accumulation provided for in Article 154 of the CCP, the actions of pre-trial investigation officers who do not reveal their identity provided for in Article 158 of the CCP, acts simulating criminal acts provided for in Article 159 of the CCP, and covert surveillance provided for in Article 160 of the CCP. The recommendations provide that the actions of criminal intelligence provided for in Articles 9 to 15 of the Law on Criminal Intelligence shall not be possible

upon initiation of a pre-trial investigation. However, the objection is programmed because, upon the commencement of a pre-trial investigation into a criminal act committed by a person or group of persons under investigation, the investigation of criminal intelligence may be continued due to the possible commission, preparation or commission of other criminal acts by the person or group (or part thereof) persons under investigation which were the subject of criminal intelligence until the signs of a criminal act are established.

Sergejs Hilkevics, Sandra Jekabsone (LATVIA)

LATVIAN ECONOMY DEVELOPMENT TRENDS

This report is devoted to the review of Latvian economy development during the last 32 years, from 1991 until 2023, when Covid-19 pandemic, Russia – Ukraine war, Azerbaijan – Armenia and Middle East military conflicts shocked world, European and Latvian economies. During the observable period Latvian economy followed to standard after crisis screenplay – stabilization, reorganization, growth. Period of Latvian economy stabilization take 4 years from 1991 until 1994. Latvian GDP decreased at 1991 by 10.4%, at 1992 by 34.9%, at 1993 by 10.4% and 1994 was the first year with positive GDP growth. Period of Latvian economy reorganization take 10 years from 1994 until 2004, when Latvia successfully joined EU. Period of Latvian economy growth started at 2004 and first three years of it 2004 – 2007 were years of rapid GDP growth and fast economic development. From 2008 to 2011, Latvia's economy experienced the first economic crisis. During 2011-2016 economic recovery take place and growth and development period 2017-2023 was interrupted by the recession caused by COVID, Russia-Ukraine, Azerbaijan – Armenia and Middle East military conflicts. The present time the development of Latvian economy is performed in complicated un uncertain external political, economic, social, technological, environmental, legislative situation. According to IMF October 10, 2023 report, the baseline forecast is for the world global growth to slow from 3.5 percent in 2022 to 3.0 percent in 2023 and 2.9 percent in 2024, well below the historical (2000–19) average of 3.8 percent. Advanced economies are expected to slow from 2.6 percent in 2022 to 1.5 percent in 2023 and 1.4 percent in 2024 as policy tightening starts to bite. Emerging market and developing economies are projected to have a modest decline in growth from 4.1 percent in 2022 to 4.0 percent in both 2023 and 2024. Global inflation is forecast to decline steadily, from 8.7 percent in 2022 to 6.9 percent in 2023 and 5.8 percent in 2024, due to tighter monetary policy aided by lower international commodity prices. We consider several different forecasts of Latvian economy development, compare them with our own evaluations, discuss several aspects

of Latvian new economy and make some conclusions on Latvian economy development trends.

Keywords: Latvian economy, macroeconomic models, economic forecasting, numerical methods.

Dzintra Iliško, Jeļena Badjanova (LATVIA)

SPIRITUAL WELL-BEING OF UNIVERSITY STUDENTS IN POST-PANDEMIC

The aim of the study is explore a well-being of students in post-pandemic and how to maintain a spiritual well-being by overcoming stress and maintaining spiritual well-being. Digitalization of a learning process brought in changes in organizing the whole learning process and raised huge stress among University students. Therefore, pandemic has caused one to become aware about one's spiritual and emotional well-being. Spiritual well-being makes one's life meaningful and with a sense of purpose. Spirituality can be defined as connectedness to oneself, connectedness to social environment and nature, as well as one's relatedness to higher spiritual being/God, one's experience of transcendence. As the methodology of this study the authors have used Fisher's scale SHALOM (SWBQ), comprising the following four domains of spirituality: personal dimension, communal dimension, transcendental and global aspect. The questionnaire was adapted to the context of Latvia by the standard procedure of back translation. One hundred participants took part in the study who have responded from 400 delivered questionnaires in total in diverse parts of Latvia. The data was processed by Statistical Package for the Social Sciences (SPSS), Version 20. The authors have used the Extraction Method: Principal Component Analysis and the Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization and have identified the Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy that was equal to = 0.832, Sig. of Bartlett's Test of Sphericity <0.001, which indicates the feasibility of use of factor analysis applied in this study. This was concluded that in the post pandemic spiritual well-being plays an important role in overcoming students' anxiety and stress and helps them to find peace and resilience in nature, in the community with their family members and in search for the transcendental.

Key words: spiritual well-being, post pandemic, digitalization, resilience, SHALOM.

**Mykola Ignatenko, Larysa Marmul, Svitlana Kucherenko,
Liudmyla Levaieva (UKRAINE)**

**REGIONAL AND SECTORAL FACTORS AND PRIORITIES FOR THE
FUNCTIONING AND DEVELOPMENT OF UKRAINIAN
AGRICULTURE DURING THE WAR**

Agriculture has traditionally been one of the leading sectors of Ukraine's economy and plays a significant role in the food supply of the world. However, Russia's terrible war against Ukraine has a devastating impact on the functioning and development of agricultural production and requires urgent solutions to the current problems of its reproduction. The subject of the article is to identify the factors of agriculture's functioning caused by the war and to set priorities for its development at the regional and sectoral levels. The purpose of the article is to identify new factors of agriculture functioning, to assess and diagnose it, and to determine tactical and strategic priorities for its development in the future. The article uses general and special scientific methods: dialectical, historical, system-structural analysis and synthesis, statistical and economic, mathematical modeling and forecasting, and the problem-target approach. As a result, it was found that obtaining scientific and practical results is complicated by the lack of analogues in the world history of such an invasion. In the occupied territories, the general and special-purpose infrastructure, housing and property complexes of rural families and agricultural enterprises have been almost completely destroyed; the Ukrainian people are being constantly exterminated and genocided. In the de-occupied regions, the military devastation should be added to the mining of agricultural land. It will take years of work and more than UAH 10 billion to clear 83,000 square kilometers of land from mines alone. The biggest regional problem for the 13 administrative regions most affected by the war, or more than $\frac{1}{2}$ of the country, is the demographic crisis. This is essentially a complete cessation of natural population reproduction, its sharp decline due to the war, the outflow to safe places, aging and depopulation of rural settlements. This is a major threat to the organization of agriculture in the future. To the regional problems of physical destruction and theft of natural, material and human resources by the invaders, we should add sectoral problems. The main ones identified are: a sharp reduction and curtailment of production; incomes of enterprises, rural population and the state; curtailment of the rural labor market and even the cessation of important activities; a decrease in the consumer food market on the one hand and signs of a food problem due to the low ability of the population to pay on the other; blockade of Ukrainian ports and destruction of logistics for the export of food raw materials and products. As a result, the identification and consideration of these and other factors of agriculture allowed us to draw the following conclusions about changing the priorities of the sector's

development in the future. They relate to solving regional problems of restoring people's housing and property; targeted social support, psychological rehabilitation and inclusion policies; location and organization of activities in demining zones; possible changes in sectoral specialization to reduce the production of grain and technical crops; increasing the share of high-margin crops with different transportation options; searching for new markets and organizing transport and logistics corridors. Of course, this can only happen with donor financial support from friendly countries. For this, we bow low and express our gratitude to them from the entire Ukrainian people. For Ukraine, a village is not only a spatial form of organizing people's living. It is a way of life, ancient traditions and a great original culture, the source of the gene pool of the Ukrainian nation. Therefore, the support of European countries is extremely valuable and important for Ukraine.

Murman Kvaratskhelia (GEORGIA)

THE PROBLEM OF ECONOMIC SECURITY – THE CHALLENGE OF THE MODERN WORLD

The formation of the new world order of the modern period is taking place with systemic changes. The experience of the past plays essentially no role in the chaos of today's challenge, and humanity is gradually engulfed in the chaos of political ambition. And the economy, as the main pillar of the society's development base, turned out to be the hostage of the superstructures. The concept of security lumps all its types into one mold and makes it dependent only on military security. It becomes the master of the rest and dictates new agendas tailored to him. In different regions of the world, new security hubs naturally appear, which seem to be local in nature, but by all parameters, bear a global sign. It is clear from this that when we generally mean economic security, it is directly related to what is happening in this or that region of the earth. This is due to the irreversibility of the globalization process and the accompanying nature of integration, their multifaceted interdependence. Current processes show that bloody confrontation between countries has become inevitable for the establishment of a new order. Examples of this can already be seen in the background of the large-scale war between Russia and Ukraine and the confrontation between Israel and the Gaza Strip in the Middle East. If in the first case this has acquired special relevance from the point of view of security, namely the war in Ukraine, in the second case the whole world is entering a deeper crisis. It is clear from this that the new war occupies a leading place in the agenda of globalization. In this article, a major military conflict has been identified, which reevaluates the basic principles of the international system,

which leads to a conflicting vision of peace from the point of view of democracy and autocracy.

Vladimir Menshikov, Vera Komarova (LATVIA)

COMMUNICATION OF HUMAN AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGY AS THE BASIS OF ARTIFICIAL SOCIALITY: A CASE OF COMMUNICATION WITH CHATGPT

The purpose of this article is to study the communication of human and artificial intelligence (AI) technology as the basis of artificial sociality (AS) on the example of the authors' communication with ChatGPT about AS, as well as on the basis of an analysis of the communication experience of other researchers with ChatGPT. The authors set the following main research question: can and to what extent ChatGPT help researchers in the creation (or be a co-author) of scientific articles and what is the role and intentions of the researchers themselves, their assessment of the results? The main theoretical method for achieving this goal is a retrospective and logical analysis of existing developments in the field of sociality in general and AS in particular, and the empirical method is the experimental communication of the authors with ChatGPT about AS and its directly observable essence, revealed in the course of researchers' communication with ChatGPT (first-order observation). The most innovative part of the author's experiment is based on the second-order observation methodology proposed by N. Luhmann ("observer observation"). The methodological basis of this study is the sociological concept of the social system developed by N. Luhmann, which stands out among others by identifying communication and society and provides a conceptual basis for the further identification of "man as a social being" with "man as a communicating being". For their experimental communication with ChatGPT the authors chose three key questions: (1) What is AS? (2) Who was the first to introduce the term "artificial sociality" into scientific circulation? (3) Do the Baltic (Latvia, Lithuania, Estonia) sociologists have notable works in the field of understanding the essence of AS? The scientific novelty of the article lies in the comparative historical analysis of the conceptions of changing sociality, especially N. Luhmann's theory of communication. This allowed the authors to formulate their own definition of sociality (from the point of view of the sociology) as the essence of the communication of agents functioning autonomously in a self-organizing network that has an autopoietic nature. The novelty of this study is also the superiority of the authors as AS researchers from the standpoint of sociology in the Baltic countries. Based on the methodology of N. Luhmann and acting as observers of both the first and second order, the authors have studied

with the help of ChatGPT a really functioning AS, as well as their own reactions and emotions in the process of communication with ChatGPT. The most relevant subject for further research in the sociology of AS is the perception of various groups of the population of ChatGPT, as well as their experience (or absence thereof) of communication with it, i.e. practical experience of functioning of humans in the framework of AS.

Keywords: communication, artificial sociality (AS), human, artificial intelligence (AI) technology, first-order and second-order observation, ChatGPT.

Maryna Navalna (UKRAINE)

UKRAINIAN JOURNALISTS AND FREEDOM OF SPEECH DURING WAR

How media professionals balance between coverage of events and self-censorship, information security and timely criticism of the authorities. The majority of journalists deliberately suppress some information that can harm the country, affect the demoralization of Ukrainian society or help the enemy. Journalists treat their materials responsibly, before publishing a story they double-check to see if anything that could harm the military has gotten into the frame. Many Ukrainian journalists adhere to the «do no harm» principle. Some call it a filter or even a commandment that helps determine whether this material is needed now, how useful or harmful it is to the country. As for self-censorship, Ukrainian journalists consider it best not to release to the public everything that does not help Ukraine to win. That is, the criterion for publication of any information is the answer to the question: will publication help victory?

Keywords: Ukrainian journalists, information security, freedom of speech, war.

Baiba Rivza, Liva Grinevica (LATVIA)

REMOTE WORK PLATFORMS AS AN OPPORTUNITY FOR WOMEN TO SUCCESSFULLY ENTER THE LABOR MARKET

Considering that many workers face discrimination in the traditional labour market, remote platform work is a way to reduce discrimination by offering opportunities, for example to new mothers with small children, young women, long-term unemployed women, women with health problems especially from rural areas, etc. Research by various authors in recent years shows that the introduction of platforms raises very serious questions about the inclusiveness

of the platform economy itself. Although the proportion of women involved in platform work is increasing worldwide, women's participation in the platform economy remains invisible to the public eye, while men's work within the platform economy is more visible, as they mostly choose jobs related to courier services. Women's experiences of balancing platform work, home and family life remain largely unexplored (Schoenbaum 2016; James, Temple 2019; Lloyd, Gauret 2021). Based on authors Palagashvili and Suarez (2021), recent research shows that with the increasing proportion of women in the platform workforce, the platform market is following the dynamics that already exist in traditional economic activities with segregation of sectors and professions based on gender. Research results show that men are more likely to provide transport and delivery services, while women are more likely to provide translation and certain face-to-face services, such as housekeeping or beauty services by finding a potential client through platforms (Palagashvili, Suarez 2021). Therefore, it is important to pay attention to the influence of platform work on the inclusion of women in the labour market, especially in rural regions, where it is more difficult for women to find work and the platform economy is one of the solutions for successful entry into the labour market. Although platform work raises more and more questions, it is a very good and attainable opportunity to become employed and successfully combine daily life with work duties, which are especially challenging for women.

References

- James A., Temple J. (2019) Newbridge Art Project — 'Workforce' Feminising the Platform Economy? Retrieved from: https://eprints.ncl.ac.uk/file_store/production/256646/78A6B30A-E799-4029-B1F0-315FF71D49F9.pdf
- Lloyd N., Gauret F. (2021) The Gig Economy: flexible freedom or wage slavery? Retrieved from: <https://www.euronews.com/next/2021/04/07/the-gig-economy-flexible-freedom-or-wage-slavery>
- Schoenbaum N. (2016) Gender and the Sharing Economy. Fordham Urban Law Journal; GWU Legal Studies Research No. Paper 2016-53. pp. 1-49. Retrieved from: https://scholarship.law.gwu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2493&context=faculty_publications
- Palagashvili L., Suarez P.A. (2021) Women as Independent Workers in the Gig Economy. Mercatus Working Paper, Mercatus Center at George Mason University, Arlington, VA. Retrieved from: <https://www.mercatus.org/publications/labor-markets/women-independent-workers-gig-economy>

Anastasiia Simakhova (UKRAINE)

THE IMPACT OF AI ON THE ECONOMY SOCIALIZATION

Artificial Intelligence (AI) is not just a technological innovation, it is a change in the fundamental principles of economics and social relations. The introduction of AI into social relations leads to the emergence of artificial sociality, where AI acts as one of the subjects. From an economic point of view, this contributes to the satisfaction of individual human needs when AI fulfils certain social roles. On the other hand, the disadvantages of this process are the global problem of identification of a person, people, nation, social standardisation of life and social equality, when the benefits of AI will not be enjoyed by all segments of the population. The main impact of AI on the socialisation of a country's economy is in the following directions:

1. Engagement of AI in the labour market (creation of new workplaces to serve AI; displacement of humans from some positions).
2. New opportunities for education and medicine (new platforms for self-development, professional development; AI is being used to treat people).
3. Ecologisation of the economy (AI contributes to the development of a green economy, optimisation of production and consumption of resources).
4. Innovatisation of economies (automation of processes in the economy, increasing its efficiency).

AI is a challenge for the socialisation of the economy, but its effective use can also provide opportunities to improve the quality and standard of living of the population and increase the welfare of society. The key aspect is to benefit society as a whole, rather than individual groups or economic actors.

Anita Stašulāne, Alīna Romanovska (LATVIJA)

PIEAUGOT DIGITĀLAJĀ EIROPĀ: PĒTĪJUMI PAR BĒRNU UN JAUNIEŠU LABBŪTĪBU PROGRAMMAS APVĀRSNIS 2020 UN APVĀRSNIS EIROPA PROJEKTU IETVAROS

Dažādas Eiropas Savienības zinātnes un attīstības struktūras, piemēram, OECD, ir atzinušas, ka mūsdienās trūkst vienota datu avota, kas palīdzētu veikt bērnu un jauniešu labbūtnības salīdzinošu analīzi visā Eiropā. Dažas Eiropas valstis, piemēram, Francija, Dānija, Vācija, regulāri veic longitūdinālus pētījumus par bērniem un jauniešiem. Lai gan tie ir plaši atzīti, tomēr iegūtie dati nevar tikt salīdzināti, jo ir fragmentāri (ietver dažādus jautājumus, veikti dažādos laikos, dažādās vecuma grupās un tikai dažās valstīs). 2021. gada ESFRI (European Strategy Forum on Research Infrastructures/ Eiropas Pētniecības infrastruktūru

stratēģijas forums) ceļa kartē iekļautais projekts GUIDE (Growing Up In Digital Europe: EuroCohort/ Pieaugot digitālajā Eiropā: Eiropas kohorta) būs pirmais salīdzinošais Eiropas kohortas pētījums par bērnu un jauniešu labbūtību no dzimšanas līdz 24 gadiem. Tas veidos pamatu bērnu, jauniešu un ģimeņu labbūtības politikas izstrādei un uzlabošanai visā Eiropā daudzu gadu garumā, nodrošinās labāku izpratni par sociālajiem procesiem visā Eiropā un ļaus veikt salīdzinājumu starp dažādām valstīm. Iesaistoties projektā, Latvijas zinātniekiem būs iespēja piedalīties vērienīgā ESFRI ceļa kartes pētījumā, paplašinot sadarbības iespējas un veicinot zinātniskās kapacitātes attīstību. Savukārt, Latvijas politikas veidotāji iegūs uzticamus un salīdzināmus datus, kas ļaus pārņemt labāko praksi un garantēt mērķtiecīgu finansējuma izlietojumu bērnu un jauniešu labbūtības politikā. GUIDE kopējais ilgums būs 25 gadi. Lai 2027.gadā uzsāktu plaša mēroga longitudinālos pētījumus vairākās Eiropas valstīs, tiek realizēts programmas Apvārsnis Eiropa projekts GUIDEPREP (Growing Up in Digital Europe Preparation Phase, 2022-2026), kura mērķis ir sadarbībā ar nacionālā līmeņa politikas veidotājiem attīstīt GUIDE pētījumiem nepieciešamo pētniecības infrastruktūru iesaistītajās valstīs. Projekta GUIDE iekļaušanu ESFRI ceļa kartē veicināja arī vairāku citu Apvārsnis 2020, Apvārsnis Eiropa un 7. Ietvara programmas projektu (piemēram, ECDP (2018-2019), MYWeB (2014-2016) u.c.) ieviešana, kurā piedalījās arī Daugavpils Universitātes Humanitāro un sociālo zinātņu institūta pētnieki vairāku gadu laikā.

Viktorija Šipilova, Vladimirs Meņšikovs, Jurijs Baltgailis (LATVIA)

DIGITAL CURRENCIES IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE FINANCES FROM MACROECONOMIC AND INSTITUTIONAL POINT OF VIEW

Development of sustainable finances is grounded on sustainable development goals. In this context, special attention has to be paid to financial stability, financial inclusion and climate change effects on financial system in a long-term. Digital currencies are considered as possible solution for development of sustainable finances within the both practical debates and scientific research. At the moment, opinions concerning positive and negative effects of digital currencies on financial system are shared. The authors join scientific discussions and consider the stimuli for possible changes in financial system, present positive and negative peculiarities of today's development tendencies, and indicate encouraging and hindering factors for application of digital currencies. Stability of financial system, financial data privacy, competition, appropriate

business models are the issues, which are at the core of discussions devoted to the modern changes in financial system.

Key words: financial sustainability, digital currencies, financial stability, technological and organizational change.

Vitolds Zahars (LATVIJA)

LATVIJAS KRIMINĀLPOLITIKA LAIKMETU GRIEŽOS

Valstī realizētā kriminālpolitika ir noziedzības ierobežošanas un novēršanas pamats. Tā ir valsts iekšpolitikas sastāvdaļa, kas izstrādā un realizē mērķtiecīgus pasākumus nolūkā mazināt noziedzīgu nodarījumu skaitu un to negatīvo ietekmi uz valstī un sabiedrībā notiekošajiem sociālajiem, ekonomiskajiem, kultūras u.c. procesiem un cilvēkdrošību. No politiskās zinātnes viedokļa kriminālpolitiku var traktēt kā īpašu politisko mākslu cilvēku virzīšanai likumpaklausīgas, tikumiskas un kulturālas uzvedības gultnē, izmantojot gan pozitīvās motivācijas, gan piespiedu līdzekļus, lai cilvēkus atturētu no noziedzīgas darbības. Kriminālpolitikas zinātnes pamatlicēji P.J.A.Feierbahs, Dž.Bentams, H.Henke un citi ar jēdzienu ‘kriminālpolitika’ saprata iespējami lietderīgāka tiesiskā regulējuma organizāciju noziedzības ierobežošanai un novēršanai, ņemot vērā gan krimināltiesību pamatpostulātus, gan konkrētas tautas kultūras, rakstura, paradumu un citas īpatnības. Par kriminālpolitikas priekšmetu uzskata noziedzības ierobežošanas un novēršanas politisko komponenti. Modernās kriminālpolitikas veidošanas pamatā ir humānisma, taisnīguma, cilvēka un viņa tiesību kā civilizētas pasaules augstāko vērtību respektēšana, veco stereotipu pārvarēšana likumdevēja, tiesu un izpildvaras ešelonos un atteikšanās no domas, ka tikai ar bargiem kriminālās represijas līdzekļiem var sekmīgi novērst noziedzību un iedibināt labu kārtību valstī. Noziedzība ir sabiedrības neveselīguma pazīme, to nevar ne mazināt, ne novērst ar spēku, bet gan tikai ar saprātu, ar gudrību. Autoraprāt, gudra un saprātīga, saudzējoša kriminālpolitika, kas ir sabalansēta ar sabiedrības reālajām vajadzībām un atbilstīgām iespējām to realizēt, ir raksturīga Eiropas valstu vairākumam, arī Latvijai. Pēc valstiskās neatkarības atjaunošanas Latvijas Republikā relatīvi īsā laika posmā atjaunoti liberālās demokrātijas principi, valsts sekmīgi integrējas Rietumeiropas tiesiskajā paradigmā. Svarīgi atzīmēt, ka valstī realizētā kriminālpolitika vērsta ne tikai uz noziedzības ierobežošanu un novēršanu, bet arī aktīvi iedarbojas uz ekonomiskajiem, sociālajiem, politiskajiem un citiem sabiedrības dzīvi noteicošiem faktoriem, stimulē to attīstību sabiedrībai vēlamā virzienā. Citiem vārdiem, tā ir svarīga valsts iekšpolitikas sastāvdaļa (apakšsistēma), kas ar krimināltiesību, kriminālprocesa tiesību, kriminālsodu izpildes tiesību, kriminālistikas un citu zinātņu normām un tiesību aizsardzības iestāžu praksi

nosaka ne tikai noziedzības ierobežošanas un novēršanas galvenos virzienus, bet vienlaikus arī nodrošina valsts ekonomiskās, ideoloģiskās un sociālās politikas realizāciju.

Atslēgas vārdi: noziedzības ierobežošana un novēršana, cilvēkdrošība, taisnīgums, tiesiskums, kriminālpolitika.

SOCIOLOGIJA, VADĪBZINĀTNE, SOCIĀLĀ PSIHOLOGIJA / SOCIOLOGY, MANAGEMENT, SOCIAL PSYCHOLOGY

Dawid Błaszczak (POLAND)

THE HYBRID CONFLICT IN NETWORK CODES. TOWARDS UNCONVENTIONAL THREATS

Conflict is a permanent element of the functioning of states and societies, inherent in the rhythm of everyday life. Their direct basis is a constant series of changes and social, political or military threats. Subsequent changes and threats trigger new forms of conflicts (non-traditional, non-military) based, among others, on new technologies (IT) and the logic of the network society. The basic fighting tool in the 21st century is information, which takes various forms: deep fake, alert, SPAM, fake news and others. In lexical and scientific studies, a hybrid conflict is a sequence of actions such as: military combat, large-scale non-military operations on the social, economic, humanitarian, political and ideological levels, as well as destructive actions in cyberspace. The trajectory of hybrid war is conditioned by a new social morphology based on social networks, which are "*(...) open structures, capable of spreading (...) as long as they are able to share the same communication codes*" (M. Castells, Network Society, 2007 , p. 474).

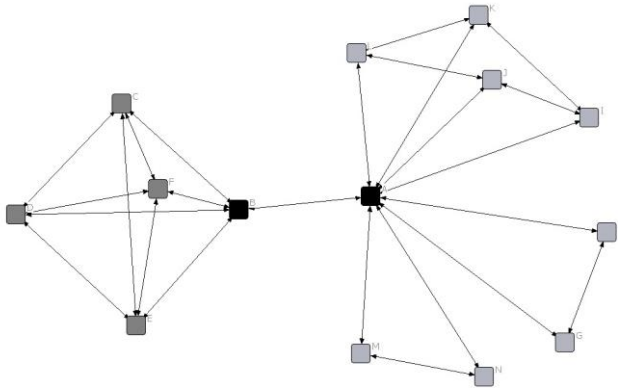

Figure 1. Network with bridge and node degree is important in a hybrid conflict (own work)

From an analytical point of view, information about the structure and dynamics of the network, understanding network codes (network density, node degree, weak and strong ties, brokers and bridges in the network - social network analysis - Figure 1) is the key to understanding the strengths and weaknesses of the entire network structure, as well as its individual nodes and connections. This is of fundamental importance for operational activities carried out on various levels of hybrid warfare. The aim of the article is a multi-aspect analysis of hybrid war, starting from the theory of conflict/war in selected concepts of social sciences, through considerations on conflict in the network structure, taking into account hybrid war and information as a tool for gaining power in the network society.

Key words: hybrid warfare, social networks, asymmetric threats, power in networks.

Natālija Degtjarjova, Irēna Kokina (LATVIJA)

MEDICĪNAS MĀSU DARBA DZĪVES KVALITĀTE UN POTENCIĀLĀ KADRU MAINĪBA LATGALES REĢIONĀ

Daudzās valstīs veselības aprūpes cilvēkresursu jomā šobrīd novērojams medicīnas personāla trūkums, jo īpaši māsu nodrošinājuma ziņā. Situāciju vēl vairāk pasliktināja 2020.g. 10. decembrī veselības aprūpes sistēmā Covid-19 radītās pārslodzes dēļ izsludināta ārkārtēja situācija, kad veselības aprūpes

sistēma daudzās valstīs bija nonākusi krīzes situācijā un cilvēkresursu pieejamība ārstniecības iestādēs palika pilnīgi kritiska. Vēl līdz galam nav iespējams prognozēt, kā ģeopolitiskā situācija un ģeopolitiskie faktori var ietekmēt medicīnas māsu pieejamību, migrāciju un drošību. Latvijas Ārstu biedrība un Māsu Asociācija uzsvēra, ka Latvija cieš no hroniska cilvēkresursu trūkuma. Māsu iztrūkums ir kritisks jautājums, kas ietekmē veselības organizācijas visā pasaulē (Duffield et al. 2014). Gandrīz visās valstīs māsas ir lielākā veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēju grupa, kura nodrošina vislielāko pacientu aprūpes procentuālo daudzumu - gan profilaktisko, gan ārstniecisko (Oulton 2006). Māsas bieži sūdzas par pārslodzi un zemu atalgojumu. Problēmas joprojām pastāv arī starp māsu apmierinātību ar darbu, stresu, organizatoriskām saistībām un nodomu atstāt darbu. “Darba dzīves kvalitāte” ir sistēma, kura analizē, kā cilvēki strādā: tas saistīts ar apmierinātību ar darbu, nodomu atstāt darbu, personāla mainību, personību un darba stresu. Tomēr ticama informācija par slimnīcas māsu darba dzīves kvalitāti ir ierobežota (Hsu, Kernohan 2006). Tomēr ticama informācija par slimnīcas māsu darba dzīves kvalitāti ir ierobežota. Dotais pētījums tika izstrādāts ar mērķi novērtēt praktizējošo māsu darba dzīves kvalitāti un potenciālu kadru mainību Latgales reģionā, noteikt mainīgo savstarpējo saistību, izpētīt pandēmijas un ģeopolitisko apstākļu ietekmi uz šiem diviem parametriem. Tāpēc ir ļoti svarīgi izpētīt māsu darba dzīves kvalitāti, potenciālo kadru mainību dažādos apstākļos – ierastajos, ārkārtas un to savstarpējo saistību, rezultātā izstrādāt stratēģiju māsu darba dzīves kvalitātes uzlabošanas un potenciālās kadru mainības novēršanai ierastajos un pandēmijas/ārkārtas/ģeopolitiskās situācijas pasliktināšanas apstākļos jeb krīzes apstākļos.

Atslēgas vārdi: medicīnas māsu darba dzīves kvalitāte, kadru mainība, apmierinātība ar darbu, krīzes apstākļi.

Iveta Katelo (LATVIJA)

PUBLISKĀ PĀRVALDE UN PUBLISKIE PAKALPOJUMI. ANALĪZE UN ATTĪSTĪBAS TENDENCES

Publiskā pārvalde politiskajā sistēmā ir daļa no izpildvaras un atbildīga par rīcībpolitikas īstenošanu un valdības noteikto mērķu īstenošanu. Publiskie pakalpojumi ir valsts pārvaldes vai pašvaldības iestāžu darbības «taustāmais» rezultāts, kas izpaužas kā noteiktu labumu nodrošināšana tās klientiem – sabiedrībai. Teorētiskā apskata mērķis ir sniegt ieskatu publiskās pārvaldes un pakalpojumu definējumā un šajā jomā veiktajās reformās Latvijā un Austrumeiropas valstīs. Pētījumā izmantota analītiskā teorētisko avotu izpētes metode. Aprakstīta ar publisko pārvaldi un publiskajiem pakalpojumiem saistītā

problemātika, lai veicinātu šo jēdzienu izpratni. Publiskās pārvaldes attīstības tendences un to izpēte Eiropā un pasaulē var tieši ietekmēt arī šī sektora attīstību Latvijā.

Atslēgas vārdi: publiskā pārvalde, publiskie pakalpojumi, reformu attīstības tendences.

Vera Komarova, Anita Sondore (LATVIJA)

DZIMSTĪBAS TRAJEKTORIJA LATVIJĀ UN TĀS MATEMĀTISKĀ ANALĪZE

Pētījuma mērķis ir analizēt vidējā termiņa dzimstības trajektoriju Latvijā, izmantojot matemātiskās analīzes metodes. Tiek veikta datu par summāro dzimstības koeficientu aproksimācija ar mazāko kvadrātu metodi. Iegūtā aproksimācijas funkcija (sestās pakāpes polinoms) tiek diferencēta, lai katra pētāmā laika perioda gadā analizētu dzimstības izmaiņas. Galvenais pētījuma jautājums: vai tuvākajos gados Latvijā summārais dzimstības koeficients varētu palielināties līdz 1,77 bērnam vidēji uz vienu sievieti, kā plānots “Tautas ataudzes stratēģijā “ĢIMENE – LATVIJA – 2030(2050)””? Lai zinātniski pamatoti atbildētu uz šo jautājumu, analizēti publiski pieejamie Latvijas oficiālās statistikas dati par summāro dzimstības koeficientu Latvijā no 1970. gada līdz 2022. gadam. Šis 53 gadu periods ietver divas tā sauktā “padomju laika” desmitgades, kā arī Latvijas neatkarības periodu pēc PSRS sabrukuma. Starpdisciplinārā pētījuma (demogrāfija, matemātika, ekonomika, socioloģija) novitāte ir matemātiskās analīzes pielietojums sociāli demogrāfiskā procesa pētīšanai, kas nav sastopams Latvijas un ārvalstu sociālo pētnieku publikācijās. Pētījuma novitāti veido arī ekonomisko ciklu koncepcijas pielietojums demogrāfisko ciklu un to fāžu noteikšanai, kā arī dzimstības prognozēšanai Latvijā. Kā liecina Latvijas Universitātes veikto salīdzinošo socioloģisko pētījumu “Laulību, dzimstības un pozitīvu bērnu-vecāku attiecību veicinošo faktoru izpēte” 2004. gada (n = 1970 cilv.) un 2022. gada (n = 2297 cilv.) datu analīze, dzimstības samazināšanās galvenais cēlonis Latvijā ir vērtīborientāciju izmaiņas sabiedrībā. Šobrīd bērns vairs nav Latvijas vīriešu un īpaši sieviešu vērtību sistēmas centrā, jo nav obligāti nepieciešams viņu dzīves mērķu un ambīciju īstenošanai. Šī pētījuma rezultāti parādīja, ka Latvijā – tāpat kā, visdrīzāk, arī citās pasaules valstīs – pastāv empīriski pamatoti demogrāfiskie cikli, kas ir līdzīgi un pat saistīti ar ekonomiskajiem cikliem. Balstoties uz iegūtajiem vidēja termiņa dzimstības trajektorijas analīzes rezultātiem, sagaidāms, ka dzimstības samazināšanās Latvijā turpināsies vēl dažus gadus, līdz tiks sasniegts nākamā demogrāfiskā cikla minimums, kas būs zemāks par iepriekšējo, t.i. mazāk par 1,22–1,25 bērnu vidēji uz vienu sievieti. Tad notiks

pagrieziens uz dzimstības palielināšanos kopumā lineāri krītošas ilgtermiņa dzimstības trajektorijas ietvaros. Bet arī šis gaidāmais kāpums nesasnies iepriekšējo maksimumu, t.i. nākamais cikla maksimums, visticamāk, būs zem 1,74. Līdz ar to “Tautas ataudzes stratēģijas” veidotāju prognozēto dzimstības pieaugumu Latvijā 2027. gadā līdz 1,77 bērnam vidēji uz vienu sievieti šī pētījuma autores uzskata par praktiski nesasniedzamu.

Atslēgas vārdi: summārais dzimstības koeficients, mazāko kvadrātu metode, datu aproksimācija, funkcijas diferencēšana, demogrāfiskie cikli, ekonomiskie cikli, vērtīborientāciju izmaiņas, Latvija.

Dorota Kurek (POLAND)

EMPLOYER ATTRACTIVENESS DIMENSIONS – GENERATIONAL PERSPECTIVE

The desire to implement, as well as evaluate the effectiveness of employer branding solutions, aimed at working out the desired image of organisation as an employer among employees as well as possible candidates, involves the need to identify the factors that determine the attractiveness of a given organisation as an employer in the market. Knowledge of these factors allows to understand HR indicators, better define strategic goals, or more easily identify potential areas of action, allowing us to support the organisation in achieving its goals. Employer attractiveness dimensions relate to the needs and expectations of employees, who do not create a homogenic group – they represent different employees’ generations. People from generation X, Y and Z have different attitudes, values, and needs what determines the necessity of multigenerational management and relates to the need for a complete diagnosis of the target group of employees. The result of this approach is the ability to identify employer attractiveness dimensions, create Employer Value Proposition and obtain the title of employer of choice. Bearing in mind the importance of both issues – employer attractiveness dimensions and generational affiliation, the research sought not only to identify the employer attractive dimensions (economic, development and psychological dimensions), but also to present differences in the hierarchy of those dimensions in the opinion of the representatives of generation X, Y and Z. The article addresses the issue of employer attractiveness dimensions from the generational perspective. Achieving the purpose of the study, including verification of the hypotheses set, would not have been possible without the empirical research which was carried out in June 2022 using the CAWI technique on a sample of 384 Poles. The results of the survey were subjected to statistical analysis using the STATISTICA package.

Vladimir Menshikov, Oksana Ruzha (LATVIA)

**THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ENHANCING THE
ENTREPRENEURIAL POTENTIAL OF STUDENTS
IN THE BALTIC COUNTRIES**

In the article, the authors consider the increasing role of artificial intelligence in training of new young entrepreneurs, especially from among students, in the context of the rapid and effective introduction of artificial intelligence technologies in the economic and other spheres of society. The aim of the article is to identify the level of significance of the concept of entrepreneurial potential, as well as the role of artificial intelligence in enhancing the entrepreneurial potential of students in the Baltic countries. The authors use methods of comparative analysis, analogy, generalisation, classification, structural-functional and other methods in their work. All of them are being united within the framework of an interdisciplinary approach to the study of the topic stated. The comparative analysis of the study of entrepreneurship using artificial intelligence among students in the Baltic countries have enabled revealing the benefits and drawbacks of the concept of entrepreneurial potential with the regard to the factor of universal mobility in the modern world. The latter is being characterised by rapid and dynamic shifts in technologies, markets and business models. Using the examples of the main Baltic universities, it has been identified that knowledge, skills and abilities to work with machines/algorithms, with elements of artificial intelligence, have become the most important element in increasing the entrepreneurial potential of students in Latvia, Lithuania, and Estonia. This is given growing attention in the functioning of universities in cooperation with the business community, various state and regional bodies that provide various assistance to business students. In the final part of the article, the authors consider the issues whose solution requires a more active and innovative participation of scientists in further enhancement of the role of students in the development of their regions and domestic economies.

Key words: artificial intelligence, entrepreneurial potential, students, mobility, Baltic countries.

Dmitrijs Morderers, Irēna Kokina (LATVIJA)

SPORTA DEJU KLUBU STATISTIKA NOVADOS UN PILSĒTĀS BALTIJAS VALSTĪS SALĪDZINĀJUMĀ

Piedāvātajā pētījumā ir izanalizēts Baltijas valstu sporta deju klubu statistikas salīdzinājums novados un pilsētās. Pētījums palīdzēs saprast cik sporta deju klubu ir novados un pilsētās katrā no Baltijas valstīm. Pateicoties šim pētījumam Baltijas valstu sporta deju federācijas, tiesneši, treneri, dejotāji varēs sekot līdzi novadu un pilsētas sporta deju klubu statistikai un attīstībai. Šī statistika palīdzēs Baltijas valstu sporta deju klubu veiksmīgai savstarpējai sadarbības veicināšanai, dejotāju, treneru un tiesnešu integrācijai, kā arī starptautisku sporta deju sacensību un pasākumu organizēšanai. Plānojot ilstpējīgu attīstības stratēģiju Baltijas valstu sporta deju federācijam nākotnē, šī statistika varētu ļoti noderēt un palīdzēt pareizo lēmumu pieņemšanai. Sporta deju klubi piedāvā ikvienam ieinteresētam nodarboties ar sporta dejām un sportu, kā vienu no fiziskās veselības stāvokļa palielināšanas veidiem. Attīstot fiziskās veselības stāvokli ikvienam ieinteresētam – tas ir viens no novadu un pilsētas veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumiem.

Atslēgvārdi: sporta deju klubs, statistika, pilsēta, novads, Baltijas valstis.

**Marzena Piotrowska-Trybull (POLAND), Stanislaw Sirko (POLAND),
Ludmila Aleksejeva (LATVIA)**

THE ARMED FORCES AS AN EMPLOYER – A PUBLIC PERSPECTIVE

The armed forces, like other employers on the market, are looking for candidates for service and civilian employees to work. They have features that characterize service and work in the army, with which they are identified by candidates. Joining the army may be accompanied by various motives: functional, economic and psychological. Candidates compare information about the conditions offered by employers, seek the opinions of people working in the organization, and are guided by values, ideas and expectations regarding the profession. The armed forces, while providing society with a public good such as national defense, also influence the socio-economic situation in the communes where they are located. These actions influence the way residents perceive the military. The article presents selected results of research conducted among 530 respondents regarding the motives influencing the decision to join the service and 450 residents from 5 communes in relation to the impact of the army on the situation of the communes in the social and economic dimension.

EKONOMIKA / ECONOMICS

REĢIONĀLĀ EKONOMIKA, FINANSES UN KREDĪTS / REGIONAL ECONOMICS, FINANCES AND CREDIT

Aina Čaplinska (LATVIJA)

KREDITĒŠANA UN FINANŠU PRATĪBA

Kreditēšana ir viens no atslēgas vārdiem runājot par finanšu pratību. Neskatoties uz to, ka pēdējo gadu laikā ir bijušas dažādas kampaņas par atbildīgu aizņēmšanos un finanšu pratību, Latvijas sabiedrībā joprojām aktīvi (ne vienmēr apdomāti) tiek izmantoti ātrie kredīti. Piemēram, vien Latvijas arodbiedrību krājaizdevu sabiedrībā 2019. gadā 18% (katrs piektais) no izsniegtajiem aizdevumiem ir, „glābjot no parādu jūga”, pārkreditēti ātrie kredīti. Autores savā darbā veic Latvijas studentu aptauju, analīzi, pamatojoties uz reprezentatīviem datiem, kas iegūti aptaujājot respondentus no 27 Latvijas augstskolām (valsts un juridisko personu augstskolas, izņemot koledžas). Noskaidrota studentu finanšu pratības ietekme uz attieksmi pret finanšu riskiem, gatavību uzņemties kredītsaistības, kāda veida kredīti pašlaik ir populāri studentu vidū.

Atslēgas vārdi: kreditēšana, finanšu pratība, students, kredītsaistības.

Sergejs Hiļķevičs, Valentīna Semakina (LATVIA)

DSGE APPROACH TO LATVIAN MACROECONOMIC PROCESSES ANALYSIS

The main purpose of this paper is to consider the analysis of Latvian macroeconomic processes on the basis of DSGE approach. DSGE stands for “dynamic, stochastic, general, equilibrium” and nowadays it is the mainstream of modern macroeconomics theory. DSGE are class of macroeconomic models that are based on microeconomics foundations and rational expectations theory – they describe economy as the behaviour of representative optimizing agents that are rational. The main advantage of DSGE approach is that these models allow to analyse economic processes under the uncertainty. This advantage is related to consideration of expectations and shocks by DSGE models. By shocks it is meant that economic processes are described as random processes with

given standard deviation. Due to rapid technological progress of 1990s DSGE models became a widespread tool starting from policy makers to academia. In Latvia the development of DSGE models is implemented by the Bank of Latvia – these models serve for specific purposes of the Bank of Latvia and focus mainly on the fiscal policy. In our paper we focus on small-scale DSGE models, because they consider the main relationships of macroeconomic processes. The main advantage of small-scale DSGE models is that they describe complex economic relationships in simplified manner, allow to perform different scenario analysis and policy simulation. The main results of our previous researches show that small-scale DSGE models precisely describe the dynamics of main economic indicators, but the main challenges related to DSGE models' implementation are related to parameters calibration.

Keywords: Macroeconomics, Macroeconomic modelling, DSGE, Small-scale models, Latvian economic processes.

Aleksejs Homutiņins, Ludmila Aleksejeva, Viktorija Špilova (LATVIJA)

DEMOGRĀFISKĀ DINAMIKA LATVIJAS REĢIONOS: SISTĒMAS DINAMIKAS PROGNOZE (2022-2076)

Globālo demogrāfisko pārmaiņu kontekstā Latvija nonāk pie pieaugošanas demogrāfiskās slodzes, kas ir izteiktāka noteiktos reģionos. Šis pētījums analizē pašreizējo demogrāfisko ainu, izmantojot sistēmas dinamikas metodoloģiju, lai prognozētu demogrāfisko slogu Latvijas reģionos nākamajās piecās desmitgadēs. Izmantojot oficiālos statistikas datus, kas ietver tādas rādītājus kā dzimstības līmenis, mirstība un migrācija, tika izveidots visaptverošs modelis. Šis modelis atklāj šo mainīgo mijiedarbību un atgriezenisko saiti, sniedzot detalizētu izpratni par demogrāfiskās slodzes dinamiku. Pētījumā īpaši tiek uzsvērts, ka gaidāms demogrāfisko problēmu pieaugums lielākajā daļā Latvijas reģionu. Tomēr Latgale un Rīga izceļas ar unikālām trajektorijām, kuras nosaka atšķirīgi iemesli. Latgalei ir dziļi sakņotas problēmas, kas ietekmē tās demogrāfisko situāciju, savukārt Rīgā novērojams pieaugošs spiediens, ko izraisa demogrāfiskais pieplūdums. Galvenais secinājums ir, ka Latgales un Rīgas atšķirības norāda uz nepieciešamību pārskatīt Latvijas demogrāfiskās politikas. Sastopoties ar pieaugošo demogrāfisko slogu, ir nepieciešamas inovatīvas stratēģijas, lai veicinātu reģionālo attīstību. Latvijai priekšā ir izaicinājums izstrādāt politikas, kas veicina demogrāfisko pieaugumu un nodrošina reģionālu attīstību, īpaši reģionos, kuros samazinās iedzīvotāju skaits. Šie atzinumi nodrošina politikas veidotājiem ceļvedi Latvijas ilgtspējīgas demogrāfiskās nākotnes virzienā, kas ir nepieciešams reģionu ekonomiskā potenciāla realizēšanai.

Artūrs Kokars, Sergejs Hilkevičs (LATVIJA)

PRIVĀTAIS UN SABIEDRISKAIS LABUMS AVIĀCIJAS NOZARĒ

Aviācijas nozare vēsturiski ir attīstījusies ciešā valsts uzraudzībā. Pateicoties civilās aviācijas organizācijai (ICAO), kas kopš 1945. gada darbojas Apvienoto Nāciju Organizācijas ietvarā, ir izdevies sekmīgi nodrošināt aviācijas starptautisko tiesību ietvaru un tehnisko standartu salāgošanu. Tomēr, nozares ekonomiskā pārvaldība ir saglabājusies fragmentāra un pakļauta nacionālo ekonomisko un politisko interešu aizsardzībai. Strikti regulētā vidē aviācijas nozare ir atkarīga no valsts atbalsta, gan lai attīstītu savienojamību, tā arī būvējot aviācijas infrastruktūras objektus. Tomēr, nozares liberalizācija, ilgtspējīgas darbības principu ieviešana un privātā kapitāla īpatsvara palielināšanās nozarē rada priekšnosacījumus mazināt valsts lomu aviācijā. Šai sakarā valsts atbalsta pasākumiem ir jābūt vērstiem, lai novērstu tirgus nepilnības un neradītu negodīgas konkurences situācijas. Lai atvieglotu nozares politikas plānošanas lēmumu pieņemšanas procesu, ir nepieciešams precīzi definēt aviācijas nozares privāto un sabiedrisko labumu par pamatu izmantojot teorijas, kas raksturo valsts lomu, pienākumus un tiesības iesaisties uzņēmējdarbībā. Aviācijas nozare ir pakļauta vienotai pieejai attiecībā uz konkurences tiesībām. Aviosabiedrības un lidostas ir brīvas konkurences subjekti, kas ierobežo valsts tiesības iesaisties komerciālā darbībā. Ir secināms, ka valsts atbalsts aviācijas nozarei ir tiesisks un atbilstīgs vienīgi sabiedriskā labuma īstenošanai, bet privātais labums tam ir pakārtots. Lai arī valsts atbalsta instrumenti aviācijas nozarē tiek pielietoti dažādās kombinācijās, vienotais aspekts stratēģisku nozares attīstības lēmumu pieņemšanā ir tas, ka valsts atbalstam jābūt selektīvam ar precīzi definētu labuma guvēju un spēju atskaitīties par rezultātiem.

Olga Lavrinenko, Alina Danileviča, Ilona Jermaļonoka, Oksana Ruza, Marija Sprūde (LATVIA)

USE OF MOBILE COMPUTER DEVICES IN LATVIAN BUSINESS

The aim of the article is to establish the impact of the use of mobile devices on business success in Latvia. The authors consider income of the enterprise for the last year, volume of sold products/services, volume of exported products/services, profitability of the enterprise for the last year, as well as a change in the market share of the enterprise for the last year as variables for business success. Despite the fact that the market share of mobile devices in Latvia comprises only 38.43%, the authors determined a weak linear

relationship between variables for business success and majority of different mobile technologies used on mobile devices. The authors study such mobile technologies as mobile access to e-mail, mobile version of the website, messenger groups for solving business tasks, SMS marketing, mobile access to company resources, advertising, management of production processes, payments of a company bills from a mobile phone, equipment of a company transport system with location data transmission systems, and a company's mobile application. The authors come to the conclusion that entrepreneurs underestimate both the use of a mobile version of the website and augmented reality technologies. It was also found that the level of development and quality of IT infrastructure, its availability, quality of IT specialists, as well as adaptability to new conditions of corporate structures, the consequence of the EU sanctions packages related to military actions in Ukraine have the greatest positive impact on the development of mobile economy. The possibility of using identification systems and electronic digital signatures, providing employees with technical means for mobile internet access, and providing employees with financial means for mobile internet access stimulate the intensity of mobile technology implementation at enterprises in the conditions of digitalization. Mobile literacy among the population (consumers) also has a definite positive impact. The shortage of qualified personnel causes the most significant negative impact. The authors determined that the number of employees at enterprises is also a factor that stimulates the use of mobile technologies. Therefore, there is potential for growth in the intensity of mobile device usage among small and medium-sized businesses. Consequently, it is necessary to conduct awareness-raising campaigns among small and medium-sized business entrepreneurs about the connection between the use of mobile technologies and the turnover of their enterprises.

**Līga Paula, Līga Proškina, Daniela Proškina, Dace Kaufmane,
Kaspars Naglis-Liepa, Sallija Ceriņa (LATVIJA)**

BIOREĢIONI KĀ INOVĀCIJA LAUKU TERITORIJU ATTĪSTĪBAI: EIROPAS VALSTU PIEMĒRI

Bioreģioni kā inovatīva un ilgtspējīga lauku attīstības pieeja tiecas pārveidot esošās pārtikas sistēmas un transformēt izpratni par kopienām, virzoties uz ilgtspējas mērķu sasniegšanu, tajā skaitā arī bioloģiskās daudzveidības, vietējas kultūras un tradīciju saglabāšanu. To galvenais mērķis ir veicināt ilgtspējīgu, savstarpēji integrētu, klimatneitrālu teritoriju attīstību, izmantojot holistisku pieeju, kas sasaista dažādos reģiona aģentus vienotā sistēmā. Pasaules kontekstā bioreģionus definē dažādi, tomēr kopīga ir ideja par teritoriju virzību uz dabas

aizsardzību, bioloģisku dzīvesveidu, veselīgu uzturu un cilvēciskām attiecībām, veicinot ekoloģisko ilgtspējību, sociālo taisnīgumu, vietas identitāti. Lai bioreģioni izveidotos un spētu darboties, idejai jāiesakņojas sabiedrībā apziņā. Eiropā šobrīd darbojas vairāk nekā 60 bioreģioni, pārsvarā Itālijā un Portugālē, bet arī citviet pieeja tiek novērtēta un attīstīta. Bieži bioreģioni tiek veidoti teritorijās, kur jau sākotnēji darbojas liels bioloģiskās lauksaimniecības ražotāju īpatsvars, aktīvi darbojas uzņēmēji, kas piedāvā ekotūrisma pakalpojumus un tradicionālās kulinārijas izstrādājumus. Tos veido arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, veicinot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu. Pētījuma autori analizē bioreģionu izveides priekšnosacījumus un darbību dažādās Eiropas valstīs, meklējot risinājumus šīs pieejas iedzīvināšanai arī Latvijā, kur pirmais bioreģions jau tiek veidots Gaujas Nacionālā parka teritorijā.

Oksana Perchuk, Roman Vovchenko, Oleksandr Artyukh (UKRAINE)

INFORMATION MODELING OF MANAGEMENT PROCESSES OF QUALITY ASSURANCE IN THE ORGANIZATION

Simultaneously with transformations in the economy of Ukraine, profound changes are taking place in the theory and practice of management in organizations. When implementing the quality management system provided for by international standards ISO 9001:2000, practitioners use various approaches to improving the organization's activities: the TQM concept of E. Deming, the PDCA cycle, the "zero defects" method of F. Crosby, 6 sigma, PIQS, TRM, reengineering according to Hammer and Champy. However, it is already obvious today that the methodology of implementing quality management systems has approached the application of a complex system approach, which considers the overall management system of the organization as a set of target subsystems (processes). In modern conditions, the principles of quality management in domestic organizations usually have a pronounced functional orientation. The functional approach to quality management forces personnel to perform their functions qualitatively, but it does not provide the most important thing - it does not orient them towards achieving a specific and high-quality end result in work. Due to the scale and structural complexity of the quality management system, as a rule, more time is spent on ensuring the interaction of its functional elements than on the performance of the functions themselves, which often gives rise to various intra-corporate conflicts that affect the interests of the organization. Modern trends in management require domestic managers to take a more comprehensive approach to evaluating the processes taking place in the organization, combining them into a general management system based

on the principle: one organization – one management system. The purpose research is an assessment of the possibilities and advantages of the process approach in modeling management processes of quality assurance. Managers of many enterprises have considered quality management in terms of processes and certain technological procedures for more than half a century, the theory of business processes itself appeared more than twenty years ago. At first, it was perceived by manufacturers with some skepticism about its practical application in production, and only later, thanks to the mass implementation of the TQM concept, the theory of business processes gained real meaning. Conclusions: When building an effective quality management system in an organization, it is advisable to use the process approach in modeling. According to this approach, we can consider the organized set of business processes that create a product and thus add value needed by the consumer as a value-adding system. Such a system will include both the management infrastructure and the material processes that it uses. At the same time, focusing only on the technical side of the matter will lead to the operational links of the system losing contact with consumer expectations, concentrating their attention on meeting production quotas, low costs and "defect-free" products. In other words, the goals of individual business processes should not be focused only on the goods they produce and the cost of their creation, but should be subordinated to the overall goal of the organization - satisfaction of consumer needs. The conceptual model of the organization proposed in the work, focused on customer satisfaction, creates an opportunity to form a system for measuring production efficiency. This measurement system provides feedback that can be used to monitor, update and improve the value-added system.

Vladislavs Sardiko (LATVIJA)

**MUITAS DARBINIEKU KOMPETENČU EKONOMISKĀ
EFEKTIVITĀTE: INSTRUMENTĀRIJA IZVEIDES PROCEDŪRA
KOMPETENČU IZVĒRTĒJUMAM**

Darbinieku kompetenču izvērtējumam uzņēmumos mūsdienās ir liela nozīme, jo, pateicoties šai informācijai, uzņēmumi spēj no tiem gūt finansiālu labumu, tas ir, resursu efektīvu izmantošanu, labākiem lēmumiem, produktivitātes paaugstināšanu un citiem aspektiem. Kompetenču izvērtējums ir dinamisks process, kas jāveic regulāri, lai pieskaņotu darbinieku prasmes un uzņēmumu vajadzības mainīgajiem apstākļiem. Līdz ar to ir nepieciešams instrumentārijs, kas spēs sniegt informāciju par kompetences līmeni. Mērķis: Muitā darbinieku nepieciešamo un reālo kompetenču ekonomiskās efektivitātes izvērtējums. Metodoloģija: Kā pētījuma metode tika izmantota anketa. Darbiniekiem bija

jāizvēlas, kuras kompetences ir vairāk nepieciešamas viņu darbam un kādas kompetences viņiem ir. Tiek pētīts darbinieka subjektīvais viņa kompetenču vērtējums. Rezultāts: Tika izveidots instrumentārijs, kas ļauj novērtēt kompetenču līmeni Darbinieks sniedz savu subjektīvo vērtējumu, kādas viņam ir nepieciešamās kompetences darbā. Secinājumi. Muita darbā nepieciešamo un reālo kompetenču invertējums ļauj noteikt, kādas prasmes ir nepieciešamas, lai veiktu konkrētus darba pienākumus un vai šīs konkrētas prasmes piemīt darbiniekam. Tādējādi uzņēmums var pielāgot apmācības programmas, lai darbiniekiem sasniegtu nepieciešamās zināšanas un prasmes.

Atslēgas vārdi: muitas darbinieki, kompetences, instrumentārijs kompetenču mērījumiem.

**Svitlana Sliusar, Andriy Butnik, Oleksandr Sliusar,
Ruslan Sabardak (UKRAINE)**

WAYS TO OPTIMIZE THE FORMATION OF LOCAL BUDGET REVENUES IN UKRAINE

Modern reforms of local self-government and budget decentralization in Ukraine have intensified the processes aimed at ensuring the financial independence of territorial communities. It is, first of all, about strengthening and expanding the revenue base of local budgets, because only under the conditions of the availability of sufficient financial resources, local authorities are able to fully perform the functions and powers assigned to them, as well as contribute to the socio-economic development of administrative-territorial entities and increase the standard of living of the population. Thus, the formation of local budgets in the conditions of reforming public finances is an actual direction of research and is of practical and scientific interest in connection with the need to analyze and evaluate the impact of the results of legislative innovations on changes in the volume and structure of aggregate indicators of local budget revenues. The distribution of taxes between local budgets has become important in the context of creating capable territorial communities. The question of the rationality of the distribution of one of the main budget-forming taxes of the local budget – the personal income tax – does not lose its relevance even now. The purpose of the study is to develop ways to optimize the formation of revenues of local budgets of Ukraine. The practical significance of the obtained results is that in order to optimize the system of financial support of local self-government in Ukraine, it is necessary to: expand the list of own revenues of local budgets; to improve the system of regulation of inter-budgetary relations; stimulate the development of public-private partnership; strengthen public control over decision-making in the field of

planning and management of financial resources of territorial communities; according to compliance by local authorities with the norms of budget legislation; to promote the creation of new jobs with decent wages; eradicate informal employment, reduce shadowing of the taxation system, increase the tax capacity of the country's regions. Budgetary policy in the field of forming the revenue base of local budgets should be aimed at improving the mechanism of filling local budgets and inter-budgetary relations. Taking into account the peculiarities of the development of regions will contribute to the growth of opportunities for increasing the revenue base of local budgets and further stabilization of the socio-economic situation in the state. Conclusions. Local self-government bodies must have a sufficient number of revenue sources to be ready to solve issues of local importance and exercise state powers. In turn, the implementation of measures to optimize the formation and implementation of local budgets requires active support both at the central and local levels, and only in the case of consistent and balanced implementation will it contribute to increasing the financial independence and capacity of local budgets.

Nauris Stolcs, Andra Zvirbule (LATVIA)

THEORETICAL ASPECTS OF LABOUR MARKET AND SITUATION ANALYSIS: THE CASE OF LATVIA

Several economic theories describe the labor market, but there is no single understanding or position leading to a different understanding and approach to labor market surveys. The demographic situation in Latvia is deteriorating, and net migration is negative. In addition, the population is aging, which contributes to a greater demographic burden. Supply and demand for labor are not in balance, there are vacancies – that require workers with certain skills to fill. The unemployment rate is approaching normal levels, but the number of long-term unemployed people may lead to structural unemployment problems. In the world of global opportunities, economic migration is nothing unusual, Latvia must therefore be competitive so that people do not emigrate, live healthy lives, and work productively, and raise families while providing for the long-term development of the country. The article analyses Latvian labor market processes and the main challenges related to demography, labor supply and demand matching, and mobility. The research tasks consisted in 1) providing an overview of the modern theory of labor market development; 2) describing the situation in Latvia and explaining labor market trends; 3) to evaluate the impact of migration on the labor market. The present research is based on the monographic method, statistical analysis, abstract and logical analysis. The labor market is threatened by structural unemployment, as well as the ageing of

society and the formation of a demographic burden 1:2. In order to promote Latvia's economic potential, productivity and development, a national strategy is needed to increase the number of people in Latvia and their education level, to balance the demand of the labor market with people's knowledge and skills, this reducing structural unemployment, and promoting employment, especially in the regions of Latvia. To achieve this, the conditions for the knowledge economy must be created.

Staņislavs Vaišļa (LATVIJA)

REĢIONU UN VALSTU SOCIĀLEKONOMISKĀS DROŠĪBAS INDEKSU APRĒĶINĀŠANAS METODOLOĢIJA LATVIJAS KONTEKSTĀ ES IETVAROS

Sociālekonomisko drošību var saprast kā: dažādu drošības veidu (sociālās un ekonomiskās) sintēzes rezultātu; ekonomiskās drošības veids aplūkots no sociālo attiecību viedokļa; drošības veids, kurā sabiedriskie mērķi ir prioritāri pār ekonomiskajiem. Ir divas pieejas sociālekonomiskā indeksa veidošanā: pirmā balstās uz drošības apdraudējumiem, otrā nostāda centrā cilvēku vajadzības. Uzskatām, ka šī pētījuma ietvaros vislielākā interese ir par otro. Turklāt tika noteikts, ka Dž. Kings un K.P. Badžpajam, ir praktiski ierobežojumi, jo uz šodien nav izstrādāti ne agregācijas noteikumi, ne to komponentu svēršana. Arī “valstu trausluma indekss un matrica” un “valstu trausluma indekss” neļauj pilnā mērā analizēt Latvijas sociālekonomisko drošību, jo tās nekoncentrējas uz cilvēku vajadzībām. Speciālo indeksu problēma savukārt ir tā, ka tie fokusējas uz konkrētiem drošības aspektiem, un var tikt izmantoti kā izstrādājamā sociālekonomiskās drošības indeksa dati. Pieeja Latvijas sociālekonomiskiem drošības mērījumiem, ko esam izvēlējušies šim pētījumam, varētu būt balstīta uz D.A.Hastinga un N.Kovaļovas teorētiskajām izstrādātnēm un sastāvēt no ekonomiskās, sociālās, pārtikas, ideoloģiskās un ekoloģiskās drošības komponentes.

Irina Voronova, Judīte Jakubāne (LATVIJA)

DATU APLENKUMA ANALĪZES (DEA) IZMANTOŠANA UZŅĒMUMU FINANŠU SNIEGUMA EFEKTIVITĀTES PĒTĪJUMĀ

Pētījuma mērķis ir izpētīt piena ražošanas uzņēmumu finanšu snieguma efektivitāti Latvijā. Piena lopkopība ir viena no galvenajām lauksaimniecības preču ražošanas nozarēm Latvijā, un tai vienmēr ir bijusi svarīga loma lauksaimnieciskajā ražošanā. Galvenais piensaimniecības nozarē ir piena ražošana un pēdējo gadu laikā saražotā piena apjomi ir mainīgi, t.i., salīdzinot 2021. gadu ar 2020. gadu, piena ražošana pieauga par 2 %, turpretī 2022. gadā bija vērojams 1,7 % samazinājums, kuru ietekmēja Covid-19 pandēmija, gan arī 2022.gada sākumā Krievijas uzsāktais karš Ukrainā, izraisot kā humanitāru katastrofu reģionos, pieaugošās resursu izmaksas, tā arī ekonomisku nestabilitāti. Ekonomikas nestabilitātes apstākļos pārskata periodā (2020-2022.g.) vērojams arī peļņas samazinājums vairākiem piena ražotājiem. Pētījuma objekts ir 15 Latvijas piena ražošanas uzņēmumi, kuri pārstāv visus Latvijas reģionus: Vidzemes reģionā 7, Zemgales reģionā 3, Kurzemes un Latgales reģionos – katrā reģionā pa 2 un Rīgas Piena kombināts. Autori veica bibliometrisko analīzi par datu aplenkuma analīzi (Data Envelopment Analysis), laika periodam 1978. –2022. gadi, akcentējot uzmanību, ka metode tiek pielietota ne finanšu nozares jomā. Pirmreizējo datu meklēšanā tika iegūti 803 rezultāti no Scopus datu bāzes. Bibliometriskā pētījuma rezultāti liecina par pastiprinātu interesi par DEA izmantošanu tādās jomās kā augstākā izglītība, viesmīlība un oglekļa emisijas veiktspēja. Iegūtos rezultātus vizualizēja, izmantojot VOSviewer rīku. Pētījumā sniegts īss ieskats datu aplenkuma analīzes (DEA) pielietojuma metodikai. Cik autoriem zināms, līdz šim nav veikti nekādi pētījumi par piena ražošanas uzņēmumu darbības efektivitāti Latvijā, pielietojot DEA metodi. DEA metodes aprēķinā autori izvēlējās 2 ieejas vērtības un 2 izejas vērtības. Izvēlētās ieejas vērtības ir darbinieku skaits un bilances aktīvi, bet izejas vērtības ir neto apgrozījums un bruto peļņa. Pētījuma rezultāti sniedz priekšstatu par piena ražotāju uzņēmumu efektivitāti Latvijas reģionu kontekstā. Tādējādi pētījums dos inovatīvu ieguldījumu esošajā statistikā par piena ražošanas uzņēmumu darbību. Pētīšanas metodes ir bibliometriskā, zinātniskās literatūras analīze, gadījuma analīze, datu vizualizācija izmantojot VOSviewer rīku.

Atslēgas vārdi: efektivitāte, datu aplenkuma analīze, DEA, piena ražošanas nozares uzņēmumi, bibliometriskā analīze, VOSviewer rīks.

TIESĪBU ZINĀTNE / JURISPRUDENCE

Aldona Kipāne (LATVIJA)

MODUS OPERANDI KRIMINĀLTIESISKO ZINĀTŅU IETVARĀ

Noziedzīgs nodarījums ir krimināltiesisko zinātņu izpētes objekts. *Modus operandi* (MO - latīņu termins), kas nozīmē darbības veids. Tas attiecas uz veidu, kādā ir izdarīts noziedzīgs nodarījums. Tas sastāv no darbībām un lēmumiem, kas nepieciešami noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, un jebkādam saistītām noziedznieka izdarītajām izvēlēm (Encyclopedia of Forensic Sciences, 2013). Krimināltiesībās modus operandi attiecas uz darbības metodi vai noziedzīgas uzvedības modeli, kas ir tik raksturīgs, ka atsevišķi noziegumi vai nelikumīga rīcība tiek atzīta par vienas un tās pašas personas darbu. Kriminālistikā noziedzīga nodarījuma mehānismu raksturo tā elementu, posmu, faktoru un apstākļu kompleksa sakarība laikā un telpā. Šī mehānisma apzināšana ir nepieciešams priekšnoteikums mērķtiecīgai noziedzīga nodarījuma pēdu meklēšanai. Pētījumi par noziedzības saistību, izmantojot uzvedības aspektus, attiecas uz dažādiem noziedzīga nodarījuma veidiem, sākotnēji dzimumnoziegumi un slepkavība, bet arī dažāda veida zādzības, laupīšanas vai iekļūšanas (Woodhams, 2007). Noziedzība ir kļuvusi par karjeru, nozari, mākslu ar iedibinātām paražām un praksi un atzītu tehniku. Noziedzības saikne ar modus operandi paredz analizēt konkrētu noziedznieka uzvedību, lai apvienotu noziedzīga nodarījuma sērijas. Tiek norādīts, ka Mo ir iemācīta uzvedība, kā attīstība un kā noziedznieki iegūst pieredzi un pārliecību.

Inese Ratfeldere, Jūlija Liodorova (LATVIJA)

VALSTS IESTĀDĒS SAŅEMTĀS INFORMĀCIJAS PAR INCIDENTIEM IZSKATĪŠANA BALSTOTIES PĒC PRIORITIZĒŠANAS PRINCIPIEM

Katras problēmas risināšanai ir nepieciešams pārdomāts un pamatots lēmums, kas pieņemts, vadoties no secinājumiem pēc problemātikas rūpīgas izvērtēšanas, balstoties uz zinātniski-praktisko bāzi attiecīgajā jomā. Incidentu izskatīšanas prioritizēšanas jautājums cilvēku / tehnoloģisko / finanšu resursu ierobežotības gadījumā ir aktuāls ne tikai Latvijas tiesībsardzības iestādēs, bet tiek apspriests arī starptautiskajā līmenī. Pētījumā autore apskata prioritāšu matricu kā incidentu izskatīšanas vadības rīku, vērtējot incidenta ietekmi uz sabiedrības

drošību, un prioritizējot lēmuma steidzamības pieņemšanu un reaģēšanu uz risku balstītās teorijas. Autores piedāvā pēc sākotnējo risku novērtēšanas turpmāko lēmumu pieņemšanai, kas attiecās uz incidenta izskatīšanās virzību, ņemot vērā resursu kapacitāti, izmantot vienkāršu skoringa novērtējuma modeli. Vairāku atsevišķu incidentu riska novērtēšana var palīdzēt atklāt pamat problēmu. Pētījuma objekts ir efektīva un kvalitatīva incidentu izskatīšana un reaģēšana ierobežoto resursu apstākļos. Pētījuma priekšmets ir incidentu prioritizēšana. Pētījumā veikta literatūras izpēte, izmantotas aprakstošā un salīdzinošās metodes.

Ekaterina Silinkina (LATVIA)

THE ROLE OF NGOS IN PROMOTING CIVIC EDUCATION AND POLITICAL AWARENESS AT THE REGIONAL LEVEL IN LATVIA

The article studies how do non-governmental organizations work to strengthen democratic awareness and citizen engagement in Latvian regions. According to ATC215, a 21st century person needs to develop such skills as: critical thinking, problem-solving, decision-making, information literacy, collaboration, active citizenship. It is important to develop these skills from early childhood and incorporate them into the principles of education of the younger generation. There are 24,367 NGOs in Latvia, many of which are socially active and develop the principles of active citizenship, democracy and media literacy. The paper studies the statutes of organizations, local legislation, as well as EU regulations, websites and active social networks of NGOs. The principles of work of socially active NGOs in Latvia, available formats of information dissemination, involvement of target audience are analyzed. The article points out obvious disadvantages, including the non-self-sufficiency of such organizations, lack of public awareness of their activities, and general passivity of citizens in participating in such NGOs. It is concluded that there is a need to develop a legal act that would set the vector of development of the organizations, establish basic principles required for the work of socially-oriented NGOs, and promote the growth of such organizations.

Jekaterina Sredņakova (LATVIJA)

**AR NOZIEDZĪGU NODARĪJUMU RADĪTĀ KAITĒJUMA
PIERĀDĪŠANA KRIMINĀLPROCESĀ**

Kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas posmā, uzsākot kriminālprocesu un veicot izmeklēšanu tajā, procesa virzītājām jāaskaras ar plašu risināmo jautājumu klāstu, kuru starpā ir arī mantiskie jautājumi un no tiem izrietošā problemātika. Kā viens no mantisko jautājumu veidiem kriminālprocesā ir kaitējuma kompensācija cietušajam. Kompensācijas institūts, kā arī pārējie mantiskie jautājumi ir cieši saistīti savā starpā un, varētu teikt, papildina viens otru. Kriminālprocesa likuma 350.panta 1.daļā noteikts, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu. Noziedzīgos nodarījumos cietušo tiesības uz valsts kompensāciju Latvijas tiesiskajā sistēmā ir nostiprinātas jau 17 gadus un tiek aizsargātas ar likumu. Ar noziedzīgu nodarījumu radītā kaitējuma atlīdzināšanu regulē Kriminālprocesa likuma 26.nodaļa. Raksta mērķis ir izpētīt kompensācijas institūta nozīmi un problemātiku un to, kā persona var realizēt savas tiesības saņemt kaitējuma kompensāciju. Kriminālprocesa likuma 22.pants paredz, ka personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai. Šī Kriminālprocesa likuma norma konkrētizē Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešajā teikumā ietverto principu, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu, tai skaitā gadījumā, kad personai tiek nodarīts kaitējums noziedzīga nodarījuma rezultātā. Latvijā par atbildīgo iestādi par valsts kompensāciju cietušajiem ir noteikta Juridiskās palīdzības administrācija, kas izveidota 2006.gadā. Juridiskās palīdzības administrācijas dati liecina, ka valsts kompensācijas mehānisms Latvijā sekmīgi darbojas: 2022. gadā tika pieņemti 652 lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu, kopumā izmaksājot no valsts budžeta 1483865, 00 eiro.

Marina Sumbarova (LATVIJA)

IZMEKLĒŠANAS EKSPERIMENTA ĪPATNĪBAS LATVIJAS KRIMINĀLPROCESĀ

Viens no pierādījumiem Latvijas kriminālprocesā ir izmeklēšanas eksperimenta protokols. Izmeklēšanas eksperiments ir izmeklēšanas darbība. Rakstā tiek izskatīti teorētiski nolikumi par norādīto izmeklēšanas darbību, zinātnieku viedokļi, salīdzinājums ar citu valstu likumiem. Autors uzsver izmeklēšanas eksperimenta veikšanas nepieciešamību ar mērķi kvalitatīvi un likumīgi izmeklēt kriminālprocesus (krimināllietas). Raksta beigās ir secinājumi un priekšlikumi.

Ruta Velika (LATVIJA)

BĒRNU AIZSRADZĪBAS PRET VARDARBĪBU TIESISKIE INSTRUMENTI ZVIEDRIJĀ, SOMIJĀ UN ISLANDĒ, TO LOMA STARPTAUTISKO TIESĪBU PLATFORMĀ

„Bērnība bez vardarbības” ir mūsdienu sabiedrības viens no svarīgākiem postulētiem mērķiem. Minētā jautājuma paradigmas maiņa un kvalitatīva bērnu tiesību aizsardzības sistēma ir garants sabiedrības fundamentālo vērtību nodrošināšanai. Bez šaubām ir jāatzīst, ka vardarbības veicēju uzvedība lielākoties ir kļuvusi rafinētāka, jo joprojām ir vērojama liela iespējamība latentai vardarbībai, kura kļūst pamanāma sabiedrībai un tiesībsargājošām iestādēm tikai tajā brīdī, kad bērns jau sugestē sevī izkropļotu priekšstatu par vardarbību un projicē to savā uzvedībā. Katras valsts nacionālo bērnu tiesību institūta kapacitāti ir iespējams nodrošināt un stiprināt, pārņemot to valstu pieredzi, kuras ne tikai postulē bērnu tiesību prevalenci, bet arī jēgpilni un holistiski risina problēmjaudājumus. Ziemeļvalstis vēsturiski ir nostiprinājušas priekšstatu par multidisciplināru pieeju tiesību sistēmu attīstībā.

Vladas Tumalavičius (LITHUANIA)

**THE GENERAL PROBLEM OF DRUG TRAFFICKING AS A
CHALLENGE TO INTERNATIONAL SECURITY AND
DEVELOPMENT**

The recent illegal drugs market trends are connected with the flow of new psychoactive substances also through internet resources. Consequently, the states intensified its legislative initiative in this field. In addition there is a current trend related to the use of smuggled controlled substances and new psychoactive substances, illegal cultivation of marijuana as well as the involvement our countries citizens in the trafficking of narcotic substances. The problem of drug addiction has become very topical as an ever increasing number of youth who are involved in narcotics could become a threat to each and every one of us and security of society as a whole. This case study is devoted to the study of the transformation of approaches to ensuring the safety of society and combating drug trafficking at the international level. The aim of this study is to consider the general problem of drug trafficking as a challenge to modern international security and international development. The object of the study is the mechanism of combating drug trafficking at the stage of sustainable development. The analytical method, situational analysis method, comparative method, theoretical research and specific legal research methods were used as methods for studying objective reality used in the social sciences. This case study testifies to the global dominance of shadow entrepreneurs in narco-states and their participation in illegal drug trafficking bypassing the participation of state institutions and confirms the assumption put forward about the lack of implementation of measures to counter this phenomenon on the part at the state level.

Keywords: security, society, sustainability, development, illegal drug trafficking.

Vladas Tumulavičius (LITHUANIA)

**LEGAL RELATIONSHIP BETWEEN NATIONAL GOVERNMENTS
AND PRIVATE MILITARY COMPANIES**

Over the previous decade, private military companies in some countries have become instruments of warfare and propaganda. This issue has received significant attention, especially after the annexation of Crimea by Russia, although it had already attracted interest among scientists, experts and the media before that. This paper examines the legal relationship between national governments and private military companies as they increasingly become used as illegitimate instruments of warfare and propaganda. A case study is conducted that examines the apparent actions of private military companies and puts forward a coordinated international agenda aimed at strengthening national security, autonomy, tranquility and sustainability. The study highlights the need for international cooperation to overcome the dangers and legal barriers associated with the use of private military companies in modern military conflicts for political manipulation and opaque political technologies. The results show that some states are increasingly relying on private commandos as illegal tools of warfare and propaganda, especially in their current activities in Ukraine and Syria. It is obvious that the use of illegal commandos can undermine national sovereignty and regional stability, which encourages the development and implementation of appropriate international legal norms and conventions for the application and implementation of global international measures to reduce these risks. The study provides valuable information about the growing influence of private military companies on global security in general and international relations in particular. This information is of significant value to legal scholars, policymakers, militaries, academics, and other stakeholders and individuals seeking to understand and adequately respond to the changing role and growing threats of private military enterprises in the modern world.

Key words: private military companies, legitimacy, risks, national security.

Aelita Zīle (LATVIJA)

**LATENTU PAPIĻĀRLĪNIJU RAKSTU PĒDU VIZUALIZĒŠANAS
METODES UZ MIRUŠA CILVĒKA ĀDAS UN PIELIETOŠANAS
POZITĪVIE UN NEGATĪVIE ASPEKTI**

Latentu papīllārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanai uz miruša cilvēka ādas eksperimentos un praksē ir pielietotas vairākas pēdu vizualizēšanas metodes, piemēram daktiloskopiskie pulveri, tiešā pārkopēšana, joda tvaiki, ciānkrīlskābes esteris, rutēnija tetroksīds un rodomīns6G. Katrai no šīm pielietotajām metodēm ir pozitīvie un negatīvie aspekti, kuri var ietekmēt lēmumu par šīs metodes pielietošanu. Autore savā pētījumā pētīja un analizēja katras metodes pielietošanas sasniedzamos rezultātus latentu papīllārlīniju rakstu pēdu vizualizēšanā uz miruša cilvēka ādas, kā arī apzināja katras metodes pozitīvos un negatīvos aspektus.

SATURA RĀDĪTĀJS

Plenārsēde / Plenary Session	7
Socioloģija, Vadībzinātne, Sociālā psiholoģija / Sociology, Management, Social Psychology	22
Ekonomika / Economics	29
Reģionālā ekonomika, Finances, Kredīts / Regional Economics, Finances and Credit	29
Tiesību zinātne / Jurisprudence	39

18. starptautiskās zinātniskās konferences „Sociālās zinātnes reģionālajai attīstībai 2023” tēzes. = Abstracts of the 18th International Academic Conference “Social Sciences for Regional Development 2023”. – Daugavpils: Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule”, 2023. 46 lpp. ISBN 978-9984-14-996-7.

•••••

Izdevējdarbības reģistr. apliecība Nr. 2-0197.
Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds „Saule” –
Vienības iela 13, Daugavpils, LV-5401, Latvija